

İHANET ÇEMBERİ VE YÜKSELİŞ

YILDIRIM BAYEZİD

TİMAS

ROMAN

OKAY TİRYAKİOĞLU

I. BÖLÜM

KORSANLAR VE ESRARLI KULE

“Toprak, üzerinde emeklediğimiz, gezdiğimiz, oturup kalktığımız, hayat dediğimiz gülünç ve mustariy oyunu oynadığımız ve sonra bir gün tekrar kucığına döndüğümüz katı anayı, bana bu zelzele geceleri öğretti” A. Hamdi Tanpınar, “Erzurumlu Tahsin”

I

Assos, 22 Mayıs 1380

O akşam yağmur bastırdı. Dalgakıranlarda patlayan dalgaların kuvvetli uğultusunu bile bastıran bir yağmur... Uzun müddettir yanan gemilerin acı dumanı, puslu ufukta ağır ağır yiten güneşi kül rengine çevirmişti. Şehzade, buldukları yükseltiden, antik limanın iç kısmına doğru şiddetlenen çarpışmaya bakarak, bir müddet daha korsanların birbirlerini kırmasını izledi. Sonra beraberindeki yirmi hassa yeniçerisi ve Karatuğ istihbarat teşkilatının beş seçkin neferine işaret ederek, önceden hedefledikleri kuşatma planının detaylarını hatırlatmaya başladı.

“Sen! Alkan Boğa, sana söylüyorum karındaşım!”

Bıyıkları yeni terlemiş, uzun boylu, zarif delikanlı, miğferinin altından dökülen kara saçlarını gözlerinin önünden çekerek, “Emredin Şehzadem!” dedi.

“Yanına Deli Batur’u da al ve şehirden, limana uzanan taş yol boyunca siperlen. Kılıç artıklarımızı siz durduracaksınız. Mümkünse çatışmaya girmeyin. Adamların birbirlerine girmiş, şaşkın ve yorgun olmaları bize muazzam bir üstünlük sağlıyor. Bunu biz dahi beklemiyorduk. Meraklanmayın, sizi görür görmez aman dileyecelerdir.”

“Emredersiniz!”

“Zira iki taraftan da birkaç kişi sağ kalsın istiyorum. Sorgulamamız ve gemilerimize bu melun tuzağı kimin kurduğunu tespit etmemiz kolaylaşır. Ayrıca neden durduk yerde bu haramzadelerin birbirlerine saldırdığını da merak ettim doğrusu. Yakınlarda mevcut bulunan bir ganimet sebebiyle olabilir.”

“Hakkınız var Efendim, endişe etmeyiniz.”

O esnada Deli Batur’un o karşı konulmaz, devasa bir kaya parçası gibi sert ve dengesiz gövdesini aralarında buldular. “Beni mi emrettiniz?” diye sordu Batur, gür bıyıklarını alışkanlıkla burarak. Kapkara birer cehennem çukuruydu gözleri. Çarpışma önceleri böyle olurdu. Yaklaşan gecenin soğuk, kara bir madeni hatırlatan sertliğiyle bakardı insana.

“Kardeşliğin Alkan’la gidiyorsun Batur! O sana ne yapacağınızı söyler.”

“Emredersiniz şehzadem!”

“Batur!”

“Buyurun!”

şehzade uzanıp, ham granit bloklar kadar sert omuzlarını kavradı Batur’un, “Bir delilik yapma karındaşım. İçin ehemmiyetini biliyorsun! Bu defa olmaz! şehzade Bayezid üstlendiği işi eline yüzüne bulaştırdı dedirtmemeliyim!”

Batur, başını anlayışlı bir tavırla salladı, “Siz içinizi ferah tutun!”

“Haydi o halde karındaşım, göreyim sizi!”

Alkan Boğa ve ezelden ebede kardeşliği Deli Batur, rüzgârın rengine ve yağmurun kokusuna bürünerek kayboldular.

“İmdi” dedi şehzade buyurgan bir sesle. Keskin hatları arasından süzölen damlalara aldırılmıyor, gözünü dahi kırpmıyordu. “Sancar Bey, sen ve kardeşin Yaralu Atmaca, yanında on hassa muhafızıyla birlikte şu karşı güney yamaçlarından sokulacaksın. Yanınıza muhafız birliğinin kumandanı Haseki İbrahim Ağa’yı

da alın. İbrahim Ağa yanına istediği kadar asker alabilir. Ben de İlimdar Bey ve geri kalan yeniçerilerle birlikte, batıdaki eski dere yatağı boyunca sokulacağım. Onları öyle bir şaşırtacağız ki, ya bizimle de çarpışmaya kalkacaklar ya da doğrudan rıhtım boyunca koşup şu dalgalı denize atlamak zorunda kalacaklar.”

On dakika içinde korsan gruplardan biri, ötekine kesin bir üstünlük sağlamıştı. Yorgun ve yaralı bedenlerini, daha güçlü arkadaşlarına siper edip, Antik Assos’un lahitlerle kaplı mezarlığına doğru geriliyorlardı. Şehzade Bayezid ve Karatugları tarafından, iki ayrı koldan kuşatıldıklarını anladıkları anda, birbirleriyle vuruşmayı bırakıp, hayretle etraflarına bakındılar. Sonra tek kaçış istikameti olan kuzeye doğru yöneldiler. Enikonu kararış gökyüzünün altında can havliyle koşuyorlardı. Kıyımdan geriye kalmış bu takribi yirmi kişinin, kurtuluş için makul görünen tek fırsatları buydu çünkü.

Az önce birbirlerine amansızca kılıç üşüren korsanları, bir an sonra yan yana kaçarken görmek, tuhaf olduğu kadar, sarsıcı bir manzaraydı. Ancak tam yollarının üzerinde dikilen dev gibi iki muharibi fark edince yeniden durakladılar. İhtiyatlı bir tavırla birbirlerinden uzaklaşarak kendi arkadaşlarına doğru sokuldular. O zaman üstün olan tarafın on iki kişi kaldığı anlaşıldı.

Ne var ki bundan sonrası pek de Şehzade’nin umduğu gibi gelişmedi. Korsanların bir anda sırt sırta vermeleri ve şaşırtıcı bir metanetle karşı saldırıya geçmeleri beklenmedik bir davranıştı. Göğüs göğüse, şiddetli bir çatışma başladı. Bayezid Han, çift ağızlı savaş baltasını tek eliyle kullanarak daldı düşman içine.

Duraksamıyor, hiç kararsızlık göstermiyor ve adamlarını tetkik edebileceği bir açıdan, çarpışma sahasına hakim konumda kalmaya çalışıyordu. Dağlardan yuvarlanan bir heyelan gibiydi sesi. Etrafta ondan başka sağına soluna emirler yağdıran bir

kumandan mevcut değildi. Denizin, yağmurun, çığlıkların ve Şiddetlenen rüzgârın uğultuları arasından adamlarına ilettiği talimatlar, çarpışmanın yönünü de kısa sürede belirleyecekti.

“İlimdar Bey!.. Sırtımı kolla karındaş, Atmaca ve Sancar biraderlerden biri deniz tarafını kollasın!.. Bu adamların teslim olmaya niyetleri yok... İbrahim Ağa, hassa askerlerinin bir kısmını ihtiyatta tut!.. Bu için önü ardı belirsiz oldu vesselam!..”

Korsanlar yorgunluk ve şaşkınlıklarına rağmen, kolay vazgeçecek adamlar değillerdi. Deniz savaşlarında yetişmişlerdi bir defa. Teknelerin göğüs göğüse çarpışmaya müsait olmayan, sallantılı ve dar alanlarında, dengelerini muhafaza ederek maharetle dövüşmeyi öğrenmişlerdi. O kadar etkin, kısa hamlelerle kılıç kullanıyorlardı ki şehzade ve askerlerinin omuzdan çıkan ve bedeninin bütününe kullandıkları gösterişli vuruşlarını, çok küçük müdafaa hamleleriyle karşılayabiliyorlardı. Karşı saldırıya geçmeleri de bir o kadar süratli ve göz kamaştırıcıydı.

Bir ara Karatuğların etkin ve yerinde müdahalelerine rağmen düşman içinde kalan Bayezid Han, gitgide bastıran karanlığın ve hayal kırıklığının verdiği öfkeyle, o meşhur savaş baltasını kınına yerleştirdi. Hemen ardından, dizlerinin üzerinde yaylanıp hedef küçülterek, karşısına gelene o gülle gibi Osmanlı tokadını aşketmeye başladı. Onu örnek alan Deli Batur da kılıcını fırlatıp attı. Bu tür muharebeler için yetiştirildiği Deli Birlikleri’nde aldığı eğitimin semeresini gösteren bir sertlik ve isabetle, vurduğunu indiriyordu. Ancak ne de olsa insan bedenleri, günde on saat boyunca tokatladıkları zeytinyağına bulanmış moloz kütleleri gibi sağlam değildi. Batur’un şamarları, hasmının yüzüne iner inmez, o korkutucu şakırtıları bastıran bir ses daha duyuluyordu. Kalın birer dalın kırılmasını andıran, i bulandırıcı atırtılardı bunlar. Tam olarak ne olduğunu Bayezid Han dahi anlayamamıştı önce. Ama şehzade, zırhlı gömleğinin içindeki bedenini sarsan Şiddetli bir tekmeyle gerilerken, Deli Batur’un

tokatlarından gelen o tuhaf çatırtı sesinin, düşmanlarının kırılan boyunlarından kaynaklandığını da dehşetle anladı. Bilincini canlandıran o darbe, aynı anda zaman ve mekândan da soyutladı onu. Kolları ve bacakları, kendilerine ait birer bilinçleri varmışçasına, yıllar süren bıktırıcı eğitimlerin kazandırdığı bir itiyatla işlemeye başladı.

Batı ufkunun, mercan ve sedef rengi bir ağartıyla yaklaşan geceye direndiği saatlerde, korsanların direnişi artık tükenmek üzereydi. Çok geçmeden makul olanı yapmaya başladılar. Birer ikişer, silahlarını atarak diz çöktüler ve ellerini kaldırdılar. Derhal etraflarını saran hassa muhafızları, silahlarını toplarken de yağmur hafiflemeye yüz tuttu. İçlerinden altısı ölmüştü. Türk erlerinden ise şaşkırtıcı şekilde ciddi bir yara dahi alan yoktu.

Meşaleler yakıldı. Sorgu için korsanların elebaşları olduğuna inandıkları, yaşları diğerlerinden nispeten daha ileri görünen iki adam Şehzade'nin huzuruna getirilerek diz çöktürüldü. İşte bundan sonra olanlar, yalnızca Bayezid Han'ın değil, Karatuglarının ve askerlerinin de ömürleri boyunca anımsayacakları kadar tuhaftı.

Kuzeydeki yüksek ve sarp yamaçlar boyunca gözleri kör eden bir şimşek çaktı önce. Sonra ağaçları deviren, gövdelerini kayalık zeminden söküp parçalayarak savuran, eşine o güne değin hiçbirinin rastlamadığı bir yıldırım dünyayı tekrar ışığa ve ateşe boğdu.

Osmanlı erleri de, esirler de, kendilerini boylu boyunca yere attılar. Bir tek Bayezid Han dizlerini hafifçe kırmış, başının üzerinde alçaldıkça alçalın göklere doğru diktiği sebatkâr bakışlarını bir an bile kaçırmamıştı. O şaşkırtıcı ve dizgin tanımaz öfkesi, etraflarında varlığını hissettiren bilinmeyen bir tehdide doğru yönelmişti şimdi. Bir şeyler oluyordu. Mancınıklarla düşman

saflarına atılan devasa barut fiçılarında dahi böyle bir patlama koptuğunu işitmemişti bugüne değin.

Sonra yamaçlar boyu tırmanan ormanda, ağaçları dalgalandıran bir şey gördüğünü sandı. Kamaşmış gözlerinin bir oyunu olabilirdi bu. Ama yine de kesin bir düşman varlığına ulaşılmış bölgede, her bir hissi ve duyumu değerlendirmek şarttı. Ne var ki esirlerin göz açıp kapayıncaya kadar silahlarını da kaparak kaçmaya başladıklarını fark eden de yine Bayezid Han oldu. Duyduğu öfke ve çaresizlik yüzünden dilsiz kalarak yumruğunu göğze doğru uzattı. Olağanüstü bir azimle, o sonsuz hışımını bastırarak adamlarına talimatlar yağdırmaya başladı.

II

*Bogomiller Bölgesi,
Assos'un 7 mil batısı, 3 Haziran 1380*

Ay belirene kadar, vadideki kızılçam ve meşe ormanlarının üzerinde altın tozundan bir pırıltı vardı. Sonra karanlık, ağaçların ağır, ıslak gövdelerine doğru usulca geriledi. Yıldızların su birikintilerindeki yansımaları dalgalandıran hafif bir rüzgâr başladı. Aşağıdaki yamaçların pembe nakışlı şeridinin, mavimsi bir yıldızla aharlanarak sonsuzluğa doğru genişlemeye yüz tuttuğu saatlerde ise ormanın derinliklerinden sert bir çatırtı duyuldu.

Orak böceklerinin uğultusu ile yakınlardaki çürümüş saz ve yosun kokulu göletlerden gelen kurbağa sesleri kesildi aniden. İrkilerek uyanmış genç adamların gözlerindeki mahmur ifade, düşünceli, biraz da tedirgin bir sessizlikle yer değıştirdi. Hemen yirmi arşın kadar ötede, yamaca doğru uzanan dar patika yola kaydıkları bakışları. Köknarların reçine kokulu, yosunlu bedenleri arasından yükselen yolun görüntüsü huzursuz ediciydi. İğne yapraklarla kaplı zeminin iki yanına doğru arduaz parçaları birikmişti. Geceleri içten yayılan, akça bir ışığı vardı bu taşların.

Tekinsiz koridor boyunca uzanıp gidiyordu. Ormanın derinliklerine yürümeye davet eden tuhaf bir çağrısı vardı adeta.

Rüzgârın ve keskin kokulu usareleri kabarmış ağaç kabuklarının çıtırtıları, gizli, kötücül bir fısıltı gibiydi genç adamların zihininde. Aslında bunun sebebi, arduaz parçalarının üzerinde, gecenin serinliğinden ve neminden oluşan ani çatlaklardı. Zaman zaman, sinsi bir telaşla ilerleyen ayak sesleri işitir gibi oluyorlardı üstüne üstlük. Kimi zaman kamp alanının yakınlıklarına sokulan ve ağlayan bir çocuğun haykırışlarını andıran pavlamalarını işittikleri çakallar ise her defasında silahlarına uzanmalarına sebep oluyordu.

“Siz de mi tedirgin oldunuz Şehzadem?” diye fısıldadı İlimdar Bey. Şehzade’nin az ötesine serdiği bir keçe parçasından ibaret döşeginin üzerinde neredeyse soluk almadan kıvrılıp kalmıştı. “Ormanda geceleme, ovada geceleme benzemez demişti,’ bir defasında babam. ‘Düzlükler sessizdir ama orman konusuşur seninle...’”

Her zamanki açık yürekliliğiyle, “Acayip bir yer burası vesse lam” dedi genç Şehzade. Tok sesi gece ve rüzgârla uyumluydu. Alacakaranlığın içinden kendisine bakan arkadaşına döndü, gizemli tabiatın ve kıvıldanan gölgelerin bir parçasıymışçasına fısıldadı. “Daha Assos’a varmadan, korsanlarla kapışmadan evvel, düşünceli bir hale bürünmüştün İlimdar; fark etmedim sanma. Bak diğerleri ne de güzel uyuyor.” Eliyle, küçük açıklığın ortasında yaktıkları ateşin etrafında uzanmış arkadaşlarını gösteriyordu Şehzade.

Kılıçları her an ellerinin altında olduğu halde teçhizatlarından sıyrılmış, serilip kalmışlardı. Yorgundular. Edirne’den bu yana kısa fasıllar dışında hiç dinlenmemişlerdi. Çoktan sönmeye yüz tutmuş ateşin közlerinin kızıl ışıltısı altında, genç yüzleri hüznü, süzgün bir hal almıştı.

Mahcup bir sesle mırıldandı öteki, “Affımı dilerim Efendimiz, ama uyku tutmuyor.”

Şehzade bir şey söylemedi. Meraklı bir ifadeyle tül bulutların gerisinden kendisine bakan ayı izliyordu şimdi. Neden sonra, “Görevimiz çok nazik ve ehemmiyetli İlimdar” diye mırıldandı. “Bir mevsimdir gemilerimizi tuzağa düşüren, üstüne üstlük Asso’sta elimizden kaçırdığımız şu korsanlar...”

Birden patika yola döndü Şehzade. İlimdar Bey de dirsekleri üzerinde doğrularak alacakaranlık koridora dikti gözlerini. Ağaçların arasından uzanan bu doğal galeri, on arşın içinde soluksuz bir karanlığa bürünüyordu. Yolun ilerilerinde, dev bir şey ansızın duraklamışçasına sağır edici bir sessizlik kaplamıştı ortalığı. Sonra dönerek bir şey olmamış gibi devam etti Şehzade, “Bu hususta başarılı olamazsak eğer, vebal altına girmekten korkarım.”

İlimdar’ın dikkati dağılmıştı, “Hangi husus Efendimiz?”

Şehzade sertçe, “Rahat ol İlimdar” dedi. “Yanımızdaki hassa birliği etrafta kuş uçurtmaz. Hem sen bir Karatuğsun. Bu kadar gerginlik bir Karatuğ neferine yakışmaz. Şimdi beni iyi dinle, şu korsanları ele geçiremez de, bir ticaret gemimizi daha kaybedecek olursak, babam Hüdavendigâr Hazretleri’nin yüzüne bakamam. Biliyorsun ki bu en ciddi ilk vazifem ve Hünkâr’ın gözünden şimdiden düşmek istemiyorum.”

İlimdar, konuya yoğunlaşarak rahatlama fırsatını kaçırmadı, “Bilirim Efendim, lakin kendinize haksızlık etmeyiniz. Bugüne kadar pek çok zorlu vazifenin altından kalkmadık mı birlikte?”

“Kalktık elbette, lakin yirmi yaşındayım karındaşım, tamı tamına yirmi... Gençlik uçup gidiyor elimden ve şu dünyada henüz ele avuca gelir hiçbir iş başaramadım...”

Yakınlarda bir yerlerden, bir karabatağın kederli ötüşünü duydular. Bir çakal sinsice kamp alanının uzak ucundan haykırdı.

İlimdar Bey, kaskatı yatıp kaldığı yerden, “Bu sözlerinizle beni üzüyorsunuz” dedi bu defa. Sesinde hesaplayamadığı bir sertlik vardı. “Her ne olursa olsun, Murat Han’ın gözbebeği Şehzade Bayezid Han böyle konuşmamalı. Hem burada, biz nökerleriyle birlikte sert toprağın üzerinde yatarak çile doldurmanız bana zül gelir...” Ardından usulca ekledi, “Böyle basit bir işi, Karesi Sancakbeyi Mustafa Bey tek başına halledebilirdi. Karesi erleri yiğit denizcilerdir. Gemi muharebelerinde pişmiş bu muh-
teşem leventlerin elinden uçan kuş kurtulamaz.”

Şehzade Bayezid rahatsız bir sesle, “İlimdar,” dedi, “nöker yoldaşlığı kutsaldır. Muhacir ve Ensar kardeşliğine, Ahilerin haldaşlığına benzer. Birbirimize zimmetliyiz biz ey can. Tıpkı diğer kardeşlerimiz gibi.”

“Bundan şüphem yoktur ama...”

“Aması yok karındaşım!..” Issız yollarda, uzaklardan yan-
kılanan bir gök gürültüsü gibiydi Şehzade’nin sesi. Yine gece-
nin ve bu meşum yerin bir parçası oluvermişti işte. Tüyelerinin
ürperdiğini hissetti İlimdar. “Sen gayet iyi bilirsin ki, basit bir
azap askeri olarak anılmayı tercih ederdim. Bu yüzden Karatuğ
teşkilatının neferleri arasında bulunmaktan gurur duyuyorum.
Ayrıca kalkıştığımız bu işi böylesine basit görme İlimdar can.
Bir grup hassa yeniçerisiyle birlikte, siz Karatuğlarımdan yal-
nızca beş kişiyiz; beni de sayarsan altı, hepsi bu. Gerçi siz teş-
kilatın en yetkin gençlerisiniz; ama bizim tüm kabiliyetimiz ve
gücümüz dahi, bu habislerin karanlık niyetleriyle baş etmekte
zorlanabilir. Kalleşlik, iblisin değirmenidir İlimdar, nice mert
adamı öğütüp acı un etmiştir.”

Rüzgâr, henüz uzaktaki denizin tuzlu rayahasını getirdi bu
defa burunlarına. Çiğ, yasemin, hanımeli ve yosun karışımı bir
yaz kokusuyla, iç kısımlara doğru ağaçların arasında uğulda-
yarak gezindi. Az ötelerindeki patika yol, karanlık bir nehrin
üzerinde kaynayan köpükler gibi tozlu bir ağartıyla kaplandı.

Şehzade'nin, keskin hatlarını bir eski zaman rölyefine çeviren donuk gece ışıkları azalır gibi oldu o zaman. Ağaçları uğuldatan rüzgârın usulca eğdiği dallar sebep olmuştu buna. Devasa bir yaratık misali ağır ağır silkiniyordu orman. Rüzgâr da bu sebepten oluşuyordu sanki.

Kısa bir süre sonra, "Neden yapıyorlar bunu Şehzadem?" diye sordu İlimdar Bey. "Neden fırtınalı havalarda, zaten akıntısı şiddetli olan Bababurnu'ndaki kayalıklar üzerinde fener yakıyor ve tekneleri kendilerine çekiyor bu alçaklar? Savaşçılığın bir onuru olmalı..."

Bayezid Han omuzlarını silkti ve kendi kendine konuşur gibi mırıldandı, "Haftalardır bunu anlayabilmek için dolanıp duruyoruz bölgede..." Sonra derin bir iç geçirip devam etti, "Fırtınanın ortasında güvenli bir koy arayışında olan çaresiz gemiler, ışıkları görür görmez, burunlarını Edremit Körfezi'ne doğru sokulan iç kısımdaki kayalıklara doğru alabanda ediyorlar. Sonra... Sonra kayalara çarpıp parçalanıyorlar İlimdar, haramzade, ganimetin kanlısını sever. Gördün işte, çarpıştığımız fakat elimizde tutmayı beceremediğimiz korsanlar gerçekten de iyi muharıplerdi. Lakin haklarından geleceğiz Allah'ın izniyle. Haydi uyuyalım artık, erkenden kalkmak ve sabah namazını buradan en az iki mil uzakta kılmak istiyorum."

Sessizlik...

III

Çok geçmeden, İlimdar, "Ormanın kıyısında, hemen yakınında bulunduğumuz bu yükseltide beni derinden rahatsız eden bir şeyler var Şehzadem" dedi. Fakat Şehzade'nin iç çekişinden, uykuya dalmak üzere olduğunu anlayıp pişman oldu. Sustu.

Bayezid Han, "Hislerine güvenirim kardeşim" dedi uykulu bir sesle. "Haydi, seni neyin rahatsız ettiğini söyle bana! Assos'a yaklaşana kadar o tatlı dilinden dökülen rengarenk öyküler ve

anılarla hepimizi eğlendirmeyi başardın. Ama menzile yaklaştıkça kendini zorladığını görmemek imkânsızdı.”

Doğru sözleri bulmak istercesine bekledi bir an İlimdar. Sonra sesinde belli belirsiz bir titremeyle devam etti, “Kimi yerlerin, geçmişlerindeki kötü olayların izlerini daima taşıdığını düşünüyorum ben Şehzadem. Bunun makul bir izahı ya da delili yok, ama başka türlüünü düşünemiyorum.”

“Sen tanıdığım en cesur adamlardan birisin İlimdar. Batıl inançlara da yüz vermezsin. Oysa dediklerinde bir gerçeklik payı olduğunu hissetmiyor değilim. Muhtemelen gece vakti, böyle bir yerde olmak sarsıyor maneviyatımızı...”

Yakınlarda bir yerlerden çatırdayan kalın bir dalın yankısıyla irkildiler.

“Bir şey,” dedi İlimdar soluksuz... “Ormanın içinde bir şey var... Bizi dinleyen, etrafımızda dolanan bir şey...”

“Onlar nöbetçilerimiz” diye fısıldadı Bayezid Han ve uzanıp demir gibi pençesiyle arkadaşının omzunu kavradı. Oysa korsanlarla çarpıştıkları o karanlık gece, düşen yıldırımın ardından yamaçlarda gördüğünü sandığı şeyden kimseye bahsetmemişti.

“Sakinleşmelisin karındaşım... Ormanın konuştuğunu kendin söylemedin mi bana?.. Bana bak... İlimdar gözlerime bak! Hah şöyle... Dinle! Yakınlardaki göletlerde dalgıçkuşları ve karabatakların olduğunu sen de gördün. Buranın suları bereketlidir. Gece iri yayınbalıkları, çamurlu diplerden yüzeye çıkarlar. Bu da su kuşlarını ürkütür. Geceleri ansızın yuvalarını terk ederek uçarlar. İnsan sesini andıran diğer haykırışlar da çakalların pavlamaları gerçekte... Benim kadar av tecrüben olsaydı bunları bilirdin.”

Söylenenleri hiç işitmemiş gibiydi İlimdar, “Bir şey yürüyor ormanda Şehzadem... Çok büyük bir şey... Gecenin başında, ikimiz de henüz uyuyakalmışken bir düş gördüm. Bacakları şu

yıllanmış köknarların gövdelerinden daha kalın, başı bulutların üzerinde bir dev, ormanın içinde geziniyordu...”

Şehzade güldü ama arkadaşını incitmemek için üstelemedi. Uzun bir süre sustular... Neden sonra, Şehzade arkadaşı kadar, kendini de rahatlatabilmek için mırıldandı, “Eski Türk ve Kafkas masalları, dağ ormanlarında gezinen devlerden bahseder... Bölgede yaşayan eski Truvalılar da, geceleri o aşılmaz surlarının dışına sürünerek geçen bir devin varlığından ibaret çeşitli efsaneler çıkarmışlardır. Romalılar da bu türden devlere inanırlardı. Truva’dan, Mora’ya doğru deniz tabanına ayaklarını basarak ilerleyen yaratıkları olduğunu söyler Patidifus...”

“Dede Korkut’un Tepegöz’ü gibi desenize.”

“Evet, tam olarak öyle. Ama masal bunlar karındaşım. Asabın bozuldu senin ve içine yer etmiş tüm o eski hikâyeler canlanmaya yüz tuttu, hepsi bu. Diğerleri senin bu halini görürse eğer...”

“İtibarım iki paralık olur, haklısınız” dedi delikanlı hüzünle. “Bağışlayın beni. Birazdan düzelirim Efendim.”

Rüzgâr aniden sertleşti. Işıl ışıl yanan mavilikleriyle ateş böcekleri ve ak güveler uçuştur başlarının üzerinde. Bir an sonra köklerini saçak saçak yosun sarmış ağaçların gövdeleri etrafında kayboldular. İlimdar, devam etti, “Kasten işlenen kötülükler sonucu yaşanan büyük acılar, üzerinde yaşandığı coğrafyaya ya da içinde geçtiği mekânın taşına tuğlasına öylesine sınıyor ki, insanlar karşılaşır karşılaşmaz hissediyor, rahatsızlık duyuyor, yüz çevirmek istiyor böyle yerlerden. Lakin tam aksi de geçerli. Tüm soylu eylemler, yılların içinden uzanan hoş bir tesir bırakıyor kişinin üzerinde.”

Bir çakalın acılı iniltisi geldi yakınlarda bir yerlerden. Bayezid Han usulca, “Burası da o kötücül bölgelerden biri, değil mi kardeşim?” diye sordu.

“Olabilir... Şu korsanlarla savaştığımız antik Assos şehri... Kadim çağlarda, cadılık yapmakla suçlanan kadınların, alelusul sorgulandıktan sonra bu ormanlardaki kuytularda yakıldığını biliyor muydunuz?”

Sessiz kaldı Bayezid Han. Gruplarından rüzgâr sebebiyle kopmuş birkaç ateş böceğini takip ediyordu gözleriyle.

“Biliyordunuz,” dedi İlimdar biraz da şaşkınca, “bu öykülerden haberdardınız. Ama kimseye bildirmek istemediniz. Yüzünüzdeki o endişeyi silin Efendim. Ben dahi karındaşlara bir şey söylemedim.”

“Peki sen nereden öğrendin bunları İlimdar?”

“Akşam saatlerinde uğradığımız Bogomil köyünün ileri gelenlerinden biriyle kısa bir sohbet etme fırsatı buldum.”

“Tahmin etmiştim” dedi Bayezid Han.

“Lakin bahsi açan, konuştuğum ihtiyardı Şehzadem. O kadınlar, yani cadılar... Buraya çok uzaklardan, yıldızların ötesindeki derin karanlıklardan bir şeyi çağırmışlar... Geri gönderemeyecekleri bir şeyi...”

“Peki” dedi Şehzade. “Konuştuğun o yaşlı adam, bu hikâyeleri seni tedirgin etmek için anlatmış olamaz mı?”

“Olabilir ama... Ama siz yanımızda yoktunuz. Konuştuklarımızı nasıl bilebilirsiniz?” O kültürlü, nazik sesi, duyumsadığı heyecanla tizleşti delikanlının, “Yoksa size de mi boşboğazlık ettiler? Bu demektir ki bu öykü tüm karındaşlarımıza da anlatılmış olabilir. Eyvah ki eyvah!”

“İlimdar, boş yere vehimlere kapılma kardeşim. Sana bir sır vereyim. Üzerimde Seyyid Emir Külal Hazretleri tarafından babam Murad-ı Hüdavendigâr Hazretleri'ne Buharâdan gönderilmiş tılsımlı bir gömlek var.”

“Tılsımlı gömlek mi?”

“Beli, tılsımlı. İşte bak!..”

Mintanını usulca sıyırıp, altındaki aharlanmış Denizli pamuk-lusundan, üzeri celi, sülüs ve kufi yazıyla işlenmiş ayet ve hadisler, ayrıca hendesi şekillerle işlenmiş gömleği gösterdi. Ağır görün-tüsüne rağmen pamuğun yüksek niteliği sayesinde son derece hafif bir gömlekti bu.

Hayretle inledi İlimdar. Kocaman açılan gözleri, kara elmas-lar gibi civarındaki tüm ışıkları bünyesinde topladı bir an, “O halde size ok ve kılıç tesir etmez öyle mi Şehzadem? Zira Emir Külal Hazretleri gibi Silsile-i Aliyye'nin büyüklerinden bir zatın duası pek makbuldür.”

“Bu gömleğin esas maksadı, bu türden harekâtlar esnasında beni ve adamlarımı büyücülerin ve onların aleti olabilecek ecinni taifesinin şerlerinden sakınmaktır İlimdar. Bu yüzden gönlün rahat olsun karındaşıım. Sen uyumana bak!”

Derin bir soluk alarak, elleriyle yüzünü örttü bir an İlim-dar. “Keşke atalarınız gibi tılsımlı bir gömlek sahibi olduğu-nuzu daha önceden söyleseydiniz Efendim. Bu denli tedirgin olmazdım o vakit.”

“Yavaş ol İlimdar,” dedi Şehzade. “Karındaşları uyandıracaksın. Bak bakalım, bizimkilerin bir şeyden haberdar gibi bir halleri var mı?”

Delikanlı, “Öyle ya!” dedi tuttuğu soluğunu usulca bırakarak. Birden durdu. “Ama hiç de rahat uyuyor gibi değiller. Sürekli kıpırdanıyor ve homurdanıyorlar. Kâbus görüyorlar...” Sonra loş gece ışıklarının silikleştirdiği hatlarında aymış bir ifadeyle döndü, “Burada olup biten korkunç şeyleri, belki de uzun yıl-lar evvelinden işittiğinizi bize neden söylemediniz Şehzadem? Bu tedbiri o yüzden aldınız ve bunların yalnızca bir bunağın saçmalıklarından ibaret olmadığını şimdi siz de gayet iyi anlı-yorsunuz... Çünkü karındaşlarımız da bilmeden hissediyorlar, sizin hissetmeden önce bildiğiniz gibi...”

Şehzade doğruldu ve döşeginin üzerinde bağdaş kurdu. İlimdar da derhal toparlandı. Şehzade'yi dikkatle dinlemeye başladı.

“Bu şehrin sınırları, anlatılanların çok daha ötesinde, Truvalılar ve Akhalılar arasında, unutulmuş zamanlarda pek kanlı mücadelelere ve ihanetlere sahne olmuş İlimdar can. İnsanlığın uzun tarihi boyunca daha nice acı vakalar da yaşanmış olabilir. Artık vatanımız olan bu Rum diyarı, işte böyle bir yer. Bunlara alışmamız gerekir. Bu topraklar pek çok medeniyetin merkezi olmuş ve kurulan her medeniyet, bir sonrakinin düşmanlığıyla, kan ve zulüm ile kalkmış ortadan.”

“Dünyada huzurlu hiçbir köşe yok” diye mırıldandı İlimdar. “Yaşamak güzel, ancak zulüm insanın şevkini kırıyor... Peki bir mil gerideki şu Bogomiller neden köylerinde konaklamamıza müsaade etmediler Şehzadem? Siz dahi kimliğinizin açıklanmasını istemediniz. Eğer kim olduğunuzu bilselerdi, Hattı Hümayun'u göstermeye gerek dahi kalmadan köyde rahatça barınabilirdik.”

Şehzade omuzlarını silkti, “Olabilirdi, lakin halihazırda Karatugların bir üyesi olarak ben dahi kimliğimin gizli kalmasını tercih ederim. Hem adamlar haklı; bizim gibi tebdil kıyafet, kimlerden olduğu belirsiz, silahlı, tehlikeli görünen adamların, köylerinde konaklamalarına razı gelmemeleri gayet tabii.”

“Oysaki biz onların da huzuru için buradayız.” Rüzgâr, köknarların iğne yapraklarını ayın ışığına doğru çevirirken fısıldadı İlimdar, “Ta İsa Karesi Bey zamanında buraya getirilmeye başladı Bosnalı Bogomil Hıristiyanları. Aydınoğlu Umur Bey'in ardından, onun hatırasını yaşatmak için, 'Umurca Gaziler' adıyla cenk eden akıncılarımız zamanında dahi Balkanlarda zulüm gören kim varsa, her birinin dertlerine derman olmaya çalışıldı.

“Yalnızca Papa tarafından Rafizi ilan edilmiş Bogomil mezhebinden insanların değil, Katolik baskısı altındaki pek çok Ortodoks'un da kurtuluşu olduk. Lakin bu Bogomillere muhab-

betimiz farklıdır bizim. Bunlara Müslüman yarısı olarak bakarlar Avrupa'da. Allah'ın izniyle bir gün Bosna diyarı ele geçirilirse, ahalisinin topluca İslam'ı kabul etmesi çok da uzun sürmez Şehzadem.”

“İnşallah” dedi Bayezid Han. Sonra ormanın derinliklerine kulak kabartıp sezdirmeden, “Zavallılar” dedi. “En az Ortodokslar kadar çekmişler Katoliklerin elinden. Tek suçları Hazreti İsa'yı Tanrı'nın oğlu olarak değil de, Peygamber'i olarak anmaları. Doğu Romalı istihbaratçılar, Kanoniklerin elinde suikastlara, baskınlara uğrayarak pek çok mühim toplum önderini yitirmişler.” Birden yumruğunu dizine indirerek hırıltılı bir fısıltıyla ekledi. “Ama şunu unutma ki İlimdar, bu Kanonikler, arkalarında Katolikliğin bugünkü hamisi Macar Kralı Lajos olmasa, bu kadar cüretkâr iş edemezler...”

Rüzgâr tanıdık bir fısıltıyla araya girince, kısa bir müddet sustu Bayezid Han. Sonra geceyi kucaklayan sesiyle devam etti, “Lajos için bu mesele, yalnız ülkesinin ve ailesi Anjou hanedanının itibarı davası değil, başlı başına bir Hıristiyanlık ülküsüdür. Doğu Roma İmparatoru İonnes Palailogos ise Konstantinopolis'te ancak bunların ev sahibi konumundadır. Kanonikler doğuda, Ermeniler ve Süryanilere karşı dahi yıkıcı istihbarat ve suikast hareketlerini sürdürüyorlar. Ancak gün gelir de Rumeli, Anadolu ve Mezopotamya'nın tümünü tek bir merkeze bağlayabilirsek, bu karmaşanın sonunu da getirebiliriz.”

“Büyük bir merkezi devlet, öyle mi Şehzadem? Yetişme çağlarınızdan beri hep bu vardır aklınızda; ‘merkezi bir devlet.’ Ama bunca bey, bunca akıncı ailesi ne olur? Bunlar tek başlarına bölgelerinde hükmetmeye, bir sultan gibi yaşamaya alışkınlırlar. Sıkıştırlar mı merkeze diklenmekten çekinmezler. Zenginlikleri ve nüfuzları da yerindedir. Açıkta söylemezler, ama Osmanlı'nın yükselişini için için küçümserler.”

“Öyledir ya, hele sabır İlimdar. Allah büyüktür. Eğer taht bize nasip olursa, Karatuglarının yardımıyla önümde kimse duramaz. Lakin batıda Haçlı tehlikesi, doğuda da beylikler yaşadıkça, şimdilik bir denge siyaseti izlemek elzemdir.”

“Ortanca kardeşiniz Yakup ve küçük kardeşiniz Savcı Bey dahi Karatuglara yakın durmaya, bilhassa teşkilatın lideri Gazi Muhammed Karahan’ı yanlarına almaya çalışırlar.”

Başını sertçe iki yana salladı Şehzade, “Sen bunun için canını sıkma karındaşım. Gazi Karahan, Abdülkerim Saltuk Buğra Han soyundandır ki bunlar eşsiz bir hanedandır. Buğra Han, Karahanlıların banisi olduğu kadar, Osmanlılardan evvel yeryüzündeki tüm Müslümanların sığınağı olmuştur. Zira ilk Müslüman olan Türk hakanı odur ve Türkler onun sayesinde İslamiyet’e girmiştir. Kimin evladı olduğunu iyi bilen Gazi Karahan dahi adaletten şaşmayan bir zattır. Hem Türk töresinde, padişahlık oğula atadan kalmaz bilirsin. Allah’ın takdir ettiği şehzade, kaderden zuhur eden hadiselerin hikmeti gereği tahta geçer.”

İlimdar, huzursuz bir ifadeyle patika yola baktı bir an. Sonra tekrar Bayezid Han’a döndü, “Amenna Şehzadem” dedi düşünceli bir ifadeyle dudaklarını dişleyerek.

“Allah, tevekkül edeni ve ihlas ile hareket edeni bilir İlimdar. Şimdi biz Bababurnu’ndaki korsan faaliyetlerini durdurmaktan başka hiçbir şey düşünmeyelim. Zira bu işi başarısak, yalnız bölgedeki ticaret gemilerimiz değil, Bogomil köyleri de rahata kavuşacak.”

IV

Bayezid Han uyuyamamıştı. Yirmi yıllık genç ömrü, nice vakanın ve babası Murat Han’ın gözünde veliaht olduğunu bilmenin ağırlığıyla yükleniyordu omuzlarına. Bir süre sonra yine doğrulup oturdu. Etrafında bir nabız gibi atan alaca geceyi din-

ledi. Bulutlarla raks eden ayın soğuk ışığı altındaki dünyaya sert gözlerle bakındı ve düşüncelere daldı.

Karaca kirpiklerinin gölgelediği koyu bakır rengi gözlerine dikkat edildiğinde, şuurunun, hatta iradesinin tesirini hiçe sayarak, apansız kararını verebilen şiddetli bir fitratın belirtileri okunuyordu. Henüz kendisi bilmiyordu, ama hudutsuz bir cüret ve teslimiyete ihtiyaç duyulduğu anda aranacak ilk insan olacağı izlenimi, babası Hüdavendigar Hazretleri başta olmak üzere, namlı paşalara kadar tüm ricale sirayet etmişti. Sade ve açık kalpliliğinin dalaleti sayılabilecek çocuksu gülümseyişi de bu kanaati güçlendiriyordu. O kadar ki, üzerinde uzun müddet fikretmeye gerek duymadığı zorlu vakaları, yüreğiyle tamamen sezdiğine, yüzünün bu soylu, ince hatları işaret ediyordu.

Bir süre sonra düşünmekten yoruldu. Gece ilerledikçe, gizli bir hayata kavuşmuş ormanın uğultusu merakını uyandırmıştı. Ayağa kalktı. Ani kıpırtılar ve iniltilele sürüklendiği o baygınlık misali uykunun içinde kâbuslarla boğuşmakta olan İlimdar'a döndü önce. Ardından benzer bir huzursuzlukla pençelesen diğer adamlarına bakarak, şefkat ve sevgiyle gülümsedi.

Mervanoğulları'ndan Kürt Alikar Beyi'nin oğluydu İlimdar Bey. Yirmi bir yaşındaydı. Dürüst, güçlü kuvvetli, uzlaşmacı ve adı gibi ilim sahibi bir delikanlıydı. Düşmanına dahi ilkin nasihat edecek kadar nefsine hakimdi. Karatuğ teşkilatına katılabilmek için geçilen çetin imtihanların her birini, adalelerinden evvel aklı sayesinde sorunsuzca aşmış, asla diğer arkadaşları kadar güç sarf etmek zorunda kalmamıştı.

Az ötede, nöbetçilerin kuzeydeki patika yola doğru biteviye devriye attıkları mevkiinin hemen yanında, Karatuğlar teşkilatının reisi altmış beş yaşındaki Gazi Muhammed Karahan Bey'in en kıymetli talebesi Muhammed Sancar Yiğit Bey yatıyordu.

On yedi yaşındaydı delikanlı. Bozoklu Han evladı Koç Demir Han soyundan, rahmetli Alptekin Bey'in oğluydu. Gazi Evrenos Bey'in özbeöz yeğeni olurdu. O da ataları gibi genç yaşta 'gaza'ya başlamıştı. Bunda esas sebep, babası namlı akıncı Gazi Alptekin Bey'in Doğu Roma istihbarat teşkilatı Kanoniklerin lideri, Nicholaus Alexadros tarafından şehit edilmesiydi.

Veliaht olduğu, babası Murad-ı Hüdavendigâr Hazretleri tarafından açıkça zikredilmeye başladığından bu yana, Bayezid Han'ın yanında görmek istediği esas yiğit ise Karatugların en gözü kara üyesi, Sancar Bey'in kardeşi, 'Yaralu Atmaca' olarak da bilinen Davut Bey'di. O gece, ağabeyinin az çaprazında uzanmış, derin soluklar alarak, diğerlerine nazaran çok daha rahat bir uyku uyuyordu. On altı yaşındaydı Yaralu Atmaca. Okkası nakıs, boyu kısacaydı ancak eşine az rastlanır bir cesareti ve atılganlığı vardı.

Onun karşısında, yine teşkilatın en genç ve yetkin mensuplarından, henüz on dördündeki, Alkan Boğa namıyla maruf, Karakeçili Salih ve az ötesinde de yirmi yaşındaki, Deli Batur lakabıyla anılan Nur Halid Mihaloğlu yatıyorlardı. Bu ikisi kardeş gibi büyümüşlerdi. Aralarından su sızmazdı.

Alkan Boğa, uzun kara saçları, gök mavisî gözleri ve eşsiz okçuluğuyla tanınır, iyi de şiir söylerdi. Babası Temir Ahmet Bey, Osmanlı'ya daima sadık kalmış, itibarı yüksek bir Karakeçili Türkmen beyiydi. Yaşam sahalarına ve otlaklarına mühim tacizler olmadıkça, Osmanlı idaresiyle iyi ilişkiler içinde olmaya dikkat eden bir aileydi onlar. Ordunun toplanma zamanlarında aşiretin en namlı yiğitleri kılıç kuşanır, fedakarca çarpışırlardı.

Deli Batur ise ordunun en önünde savaşan, 'deliler' isimli, düşmana dehşet salmak üzere zırhsız ve kalkansız cephe ilerisine gönderilen fedai azap birliklerindendi. Köse Mihal zamanında ihtida edip İslamiyet'i seçmiş ailesi, bir Kanonik baskınında katledildiğinden beri, Alkan Boğa'nın babası Temir Ahmet

Bey tarafından bir evlat gibi itinayla büyütölmüştü. Ahmet Bey, onu bir baba vasfıyla hanesinde sofrasına oturtmuş, Batur da, ekmek yediği sofraya asla ihanet etmemişti. Küçücük bir çocukken bile Karatugların arasına seçilebilmek en büyük hayalimdi Batur'un. Etrafındaki namlı pehlivanları dahi hayrete düşüren acı kuvvetiyle bunu başarması çok da zor olmamıştı. Öte yandan, harp zamanı merkezde toplanan ordunun önünde, yaz kış belden yukarısı çıplak bir halde fedailik yapmak, onun için büyük bir gurur vesilesiydi. Onu delilerin içinde görmek isteyen, hatta Murat Han'a tavsiye eden de bizzat namlı akıncı beylerinden Gazi Malkoç Bey'di ve delikanlının kat ettiği gelişimi düzenli olarak takip etmeyi sürdürüyordu.

Oysa Deli Batur, bir tokadıyla koca bir yük atını bayıltana değin, ne birliğindeki arkadaşlarının ve girmek için can attığı Karatugların saygısını kazanabilmiş ne de Malkoç Bey'in dikkatini çekebilmişti. Aslında bu durumda, aklından ziyade duygularıyla hareket etmesinden öte, bir bacağıının topal ve kollarının kısa olması büyük rol oynuyordu. Dışarıdan bakılınca çolak gibi görünüyordu Batur. Yakın dostu ve kardeşliği Alkan Boğa, genç yaşına rağmen o sıırım gibi boyu ve yakışıklı çehresiyle ne kadar mükemmel görünüyorsa, onun da dış görünümü o derece tuhaf, hatta ürkütücüydü.

Ancak kardeşliği Alkan, onu müspet yönde cesaretlendirmekten asla vazgeçmemişti. Diğerleri de öyle. Örnek olarak Karatug takımından yakın dostları Muhammed Sancar ve kardeşi Yaralu Atmaca, Batur'un o acı kuvvetinin bu bedensel noksanlarını örteceğini her fırsatta telkin ediyor, sonra da bu telkinlerinin elle tutulur bir ispatını ortaya koyabilmek maksadıyla onunla kıyasıya güreşmeye ve yenilmeye doymuyorlardı. Bayezid Han ve diğer şehzadeler dahi Batur'la kıran kırana güreşmekten keyif alırlardı. Ancak Batur'un, bir tek bu Osmanoğulları'ndan gözü yılmıştı biraz. Şehzade olmalarına aldırmadan tüm gücünü